

REDOVISNING

Stärkta informationsinsatser för att uppmuntra frivillig återvandring

Dnr: MVA-2026-04231

Migrationsverket: Stärkta informationsinsatser för att uppmuntra frivillig
återvandring

Framställd av: Nationella operativa avdelningen

Fastställd av: Maria Mindhammar, generaldirektör

Fastställsedatum: 2026-09-22

Handlagd av: Ali Naeem, Expert

Diarienummer: MVA-2026-04231

Sammanfattning

I årets regleringsbrev har Migrationsverket fått i uppdrag att fortsätta arbetet med informationsinsatser i syfte att öka kunskapen om möjligheten att frivilligt återvändra. Myndigheten har samverkat med den nationella samordnaren för arbetet med frivillig återvandring, samt med myndigheter och andra berörda parter i syfte att nå de personer som omfattas av möjligheten att ansöka om återvandringsbidrag.

Migrationsverket har bland annat producerat nytt informationsmaterial och genomfört omfattande informationsinsatser för att öka kännedomen om återvandringsbidraget. Arbetet har bedrivits genom interna utvecklingsinsatser och extern informationsspridning, exempelvis genom annonsering i sociala medier och affischering.

Samverkan har skett med relevanta aktörer såsom Försäkringskassan, Polismyndigheten, Arbetsförmedlingen, Kriminalvården och Statens servicecenter för att nå de personer som omfattas av möjligheten att söka återvandringsbidrag. Samverkansparterna har publicerat information om återvandring på sina webbsidor. Migrationsverket har även genomfört kunskapshöjande insatser hos de samverkande aktörerna.

Samverkan har därutöver utvecklats med bland annat Delegationen för migrationsstudier, United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), International Organisation for Migration (IOM) och diasporaföreningar. Insatserna omfattar rådgivning, vägledning, utbetalningar i tredjeland och följeforskning.

Antalet ansökningar om återvandringsbidrag har ökat väsentligt under år 2026. Totalt har 763 ansökningar inkommit, jämfört med 133 under föregående år. Likaså andelen ansökningarna som har beviljats, en beviljad ansökan föregående år respektive 200 beviljade ansökningar under 2026. Det är emellertid fortsatt hög andel av de sökande som inte har rätt grund för uppehållstillstånd för att kunna beviljas återvandringsbidrag. Därför bedömer Migrationsverket att det finns ett behov av att fortsätta arbetet med informationsinsatser.

Sammantaget bedömer Migrationsverket att de genomförda informations- och samverkansinsatserna har ökat tillgängligheten till information, stärkt kunskapen om återvandringsbidraget och förbättrat förutsättningarna att nå målgruppen. Resultaten visar att enbart de ekonomiska incitamenten i sig inte är tillräckligt för att främja och öka återvandringen. Tillgången till tillförlitlig information, kvalificerad rådgivning samt stöd före och efter avresa bedöms som centrala förutsättningar för att främja frivillig återvandring.

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
1.1	Uppdraget.....	5
1.2	Bakgrund.....	5
2	Syfte och avgränsningar.....	6
3	Arbetets planering och genomförande	6
4	Resultatredovisning	7
4.1	Informations- och kommunikationsinsatser.....	7
4.1.1	Regionala kontaktpunkter	8
4.1.2	Information till medarbetare	8
4.1.3	Konferenser och seminarium	8
4.1.4	Samverkan med diasporaföreningar	9
4.1.5	Information till ambassader och konsulat	10
4.1.6	Informationsfilm	10
4.1.7	Migrationsverkets webbplats	10
4.1.8	Verktyg för förhandsbedömning.....	11
4.1.9	Information i sociala medier	11
4.1.9.1	Första etappen	12
4.1.9.2	Andra etappen	13
4.1.9.3	Tredje etappen.....	13
4.1.10	Dialogmöten och affischering.....	13
4.2	Samverkan med nationella och internationella aktörer.....	14
4.2.1	Myndigheter som ska bistå i arbetet	14
4.2.2	Statens servicecenter	14
4.2.3	Delegationen för migrationsstudier (Delmi).....	15
4.2.4	Diasporaföreningar	15
4.2.5	Samverkan med UNHCR om rådgivning	16
4.2.6	Samverkan med IOM om informationsinsatser	16
4.3	Kostnader för att genomföra uppdraget	17
4.4	Kommande åtgärder.....	18
4.5	Lägesbild återvandringsbidraget.....	18
5	Slutsatser	21

1 Inledning

1.1 Uppdraget

Migrationsverket har i regleringsbrevet för år 2026 fått ett uppdrag om stärkta informationsinsatser för att uppmuntra frivillig återvandring.¹

Av uppdraget framgår att Migrationsverket ska fortsätta arbetet med informationsinsatser i syfte att öka kunskapen om möjligheten att frivilligt återvandra. Vidare ska Migrationsverket samverka med den nationella samordnaren för arbetet med frivillig återvandring², relevanta myndigheter och andra berörda parter i syfte att nå de personer som omfattas av möjligheten att ansöka om återvandringsbidrag. Arbetsförmedlingen, Polismyndigheten, Kriminalvården och Försäkringskassan ska bistå Migrationsverket i arbetet.

Migrationsverket ska redovisa

- vilka informationsinsatser som har genomförts, kostnader och resultatet av insatserna
- hur myndigheten har samverkat med relevanta myndigheter och andra aktuella aktörer.

Uppdraget ska redovisas den 30 september 2026. Denna rapport utgör Migrationsverkets redovisning av uppdraget. Arbetsförmedlingen, Polismyndigheten, Kriminalvården och Försäkringskassan rapporterar sina insatser separat i enlighet vad som framgår i respektive myndighets regleringsbrev.

1.2 Bakgrund

Migrationsverket har sedan 2023 års regleringsbrev givits uppdrag avseende frivillig återvandring i syfte att öka den frivilliga återvandringen. Myndigheten har även fått i uppdrag att genomföra informationsinsatser för att öka kunskapen om det stöd för återvandring som finns att tillgå.

Myndigheten har under år 2025 och 2026 intensifierat sitt arbete med informationsinsatser kopplat till frivillig återvandring. Det har handlat om såväl interna som externa insatser och med ett fokus på information och kommunikation.

---

¹ Regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende Migrationsverket, uppdrag 3.

² Av regeringen utsedd som särskild utredare och tillika nationell samordnare att sprida information och föra dialog med kommunerna om frivillig återvandring, utsedd 5 juni 2025.

Vidare har Migrationsverket tillsammans med den nationella samordnaren för frivillig återvandring samverkat med andra myndigheter för att öka kunskaperna hos målgruppen.

2 Syfte och avgränsningar

Syftet med denna rapport är att, i enlighet med regleringsbrevet för år 2026, redovisa Migrationsverkets arbete med informationsinsatser för att uppmuntra frivillig återvandring.

Migrationsverket hade ett liknande uppdrag i regleringsbrevet för år 2025. Det uppdraget redovisades till Regeringskansliet den 29 september 2025. I syfte att ge en heltäckande bild av arbetet innehåller aktuell redovisning information om det arbete som har gjorts från och med oktober 2025.

Myndighetens arbete inom återvandringsområdet har utgått från en handlingsplan som omfattar tre delar: mål och uppdrag enligt regleringsbrevet, intern utveckling av processen för att söka återvandringsbidrag och uppdraget att stärka förutsättningarna för frivillig återvandring i prioriterade tredjeländer.³

Under år 2026 har myndighetens arbete på området präglats av fortsatt arbete med informationsinsatser och stödinsatser samt uppföljning och utvärdering av desamma.

I avsnitt tre av denna rapport presenteras hur uppdraget har genomförts. I avsnitt fyra beskrivs resultat och effekter av de genomförda aktiviteterna samt hur resultaten har använts och avses användas i det fortsatta arbetet. I avsnitt fem presenteras slutsatserna av arbetet med uppdraget.

3 Arbetets planering och genomförande

Myndighetens arbete inom återvandringsområdet har varit uppdelat i tre arbetspaket för att lättare kunna följa upp interna arbetssätt, styrning och resultat.

---

³ Handlingsplan för genomförande av återvandringsuppdraget 2025, dnr: 1.3.4-2025-2879.

- Arbetspaket 1: intern utveckling.
- Arbetspaket 2: samverkan och informationsinsatser.
- Arbetspaket 3: internationell samverkan och tredjelandssamarbete.

En intern struktur har införts för myndighetens arbetssätt och kommunikation om återvandringsbidraget. Därutöver har samverkan med andra myndigheter, som har i uppdrag att bistå Migrationsverket i att nå ut med budskap och information om bidraget, varit ett prioriterat område. För det ändamålet har en arbetsgrupp inrättats med representanter från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Polismyndigheten och Kriminalvården. Arbetsgruppen leds av Migrationsverket och nationella samordnaren.

Den nationella samordnaren för frivillig återvandring har deltagit i vissa moment i genomförandet av uppdraget, framförallt i samverkan med myndigheter, framtagandet av informationsmaterial och deltagande vid konferenser och seminarier.

Internationell samverkan och tredjelandssamarbete har också varit prioriterat under 2026.

4 Resultatredovisning

I detta avsnitt beskrivs de aktiviteter som Migrationsverket har genomfört inom uppdraget, både internt på myndigheten, externt gentemot målgruppen och i samverkan med andra aktörer. I redovisningen presenteras resultaten av de genomförda aktiviteterna samt en bedömning av effekterna av arbetet. Kostnader för insatserna redovisas. Vidare redovisas åtgärder som planeras framåt. Slutligen görs en lägesbild över återvandringsbidraget.

4.1 Informations- och kommunikationsinsatser

Under andra halvan av år 2025 och stora delar av år 2026 har Migrationsverket fortsatt att fokusera på såväl interna som externa informationsinsatser i syfte att sprida och tillgängliggöra information om återvandringsbidraget. Myndigheten har arbetat med att ta fram informationsmaterial som riktar sig till både målgruppen för återvandringsbidraget och till myndigheter och andra relevanta aktörer som i sina verksamheter kommer i kontakt med målgruppen.⁴ Arbetet redogörs för närmare nedan.

---

⁴ Med målgrupp avses individer som har rätt till stöd enligt förordning om bidrag till utlänningars resor från Sverige för bosättning i annat land.

Migrationsverkets huvudbudskap i all kommunikation kring återvandringsbidraget har utgått från att det är en rättighet att återvandra och att det bygger på frivillighet. Forskning på området visar att det är viktigt att bryta stigmat kring att återvandra till sitt tidigare hemland. Återvandring behöver därför bygga på frivillighet och inte vara kopplad till resultaten av integration.⁵

4.1.1 Regionala kontaktpunkter

Sedan september 2025 har Migrationsverket kontaktpunkter för frivillig återvandring på enheter i den operativa verksamheten.⁶ Kontaktpunkterna är informationsbärare för uppdraget såväl internt som externt. Kontaktpunkterna har haft i uppdrag att bistå den nationella samordnaren för frivillig återvandring med expertis kring handläggning av återvandringsbidraget och myndighetens arbete på området.

4.1.2 Information till medarbetare

Kontaktpunkterna har under perioden september 2025 till och med mars 2026 hållit kunskapshöjande informationspass om frivillig återvandring och den nya förordningen för medarbetare i den operativa verksamheten.⁷ Cirka 150 enheter har deltagit i dessa informationspass.⁸ En enkät som Migrationsverket har genomfört indikerar att de kunskapshöjande insatserna har fått avsedd effekt genom att deltagarna har fått en bättre förståelse för återvandringsbidraget och dess målgrupp och att de därigenom har bättre förutsättningar att vägleda personer som kan ha rätt till återvandringsbidraget.

Vidare har särskilda informations- och utbildningspass riktats till Migrationsverkets fyra utlandsenheter. Med anledning av dessa enheters uppdrag och exponering i utlandet bedöms de ha särskilt goda förutsättningar att fungera som informationsbärare och förmedlare av information i de regioner där de är verksamma.

4.1.3 Konferenser och seminarium

Migrationsverket har tillsammans med den nationella samordnaren för frivillig återvandring genomfört dialog- och informationskonferenser i Göteborg och Malmö under hösten 2025. Målgruppen för konferenserna var representanter för diasporan, kommuner, myndigheter och aktörer från civilsamhället. Syftet var att sprida information om frivillig återvandring och att inhämta synpunkter och erfarenheter. Gensvaret var överlag positivt. Flera aktörer uttryckte sin

---

⁵ The Role of European Host Countries in Voluntary Return Migration: A Systematic Review of the Evidence Andrea Voyer, Klara Nelin & Alice Zethraeus.s.10-11 och 86-87.

⁶ 1 – 2 personer i varje region.

⁷ Den nya förordningen om återvandringsbidrag för vissa utlänningar trädde i kraft den 1 januari 2026.

⁸ Enheter inom asylprövning, tillståndsprövning, medborgarskap, återvändande, mottagning och kontaktcenter.

uppskattning över möjligheten att få delta på konferenserna och föra en dialog kring återvandring.

En erfarenhet som lyftes av de kommunala representanterna är att när ansökan om återvandringsbidrag beviljas upphör normalt försörjningsstöd för de personer som uppbär det. Detta kan medföra praktiska och ekonomiska svårigheter för de sökande eftersom de inte sällan påbörjar förberedelserna inför avresan först efter att ansökan om återvandringsbidrag har beviljats.

Migrationsverket genomförde i april 2026 ett riktat seminarium till journalister om det höjda återvandringsbidraget. Fokus var att öka kunskapen om bidragets målgrupp, villkor och handläggning, samt ge en tydligare bild av myndighetens arbete med kontroller i ärenden om återvandringsbidrag. Vidare informerade Migrationsverket om sitt arbete för att motverka fusk, ekonomiskt våld och felaktiga utbetalningar. Genom seminariet fick deltagarna därmed en samlad och fördjupad information.

Under sommaren 2026 deltog Migrationsverket i Almedalsveckan och genomförde bland annat ett seminarium om återvandring tillsammans med den nationella samordnaren och en frivilligorganisation,⁹ följt av ett panelsamtal där även en kommunrepresentant deltog.¹⁰ Seminariet belyste aktörernas olika roller och perspektiv samt hur samverkan kan bidra till ökade förutsättningar för individer att fatta välgrundade beslut om återvandring. Seminariet var välbesökt och ämnet uppmärksammades av ett antal mediehus. Myndigheten bedömer att seminariet har bidragit till en ökad synlighet och förståelse för frågan om frivillig återvandring och om återvandringsbidraget.

4.1.4 Samverkan med diasporaföreningar

I samband med att den nya förordningen om återvandringsbidraget trädde i kraft den 1 januari 2026, bjöd Migrationsverket in diasporaföreningar och den nationella samordnaren för frivillig återvandring till ett seminarium. Under seminariet avhandlades regelverket och handlägningsprocessen samt informationsinsatser och samarbetsformer för år 2026.

Vidare har Migrationsverket erbjudit ett projektstöd till diasporaföreningar som önskar genomföra informationsinsatser riktade till individer som kan kvalificera sig för återvandringsbidraget. Detta har utmynnat i att tre föreningar¹¹ har beviljats bidrag för att sprida information om återvandring i såväl egna som externa kanaler. Insatserna genom föreningarna ska pågå under hela år 2026 och beskrivs närmare i avsnitt 4.2.4.

---

⁹ Support Group Network.

¹⁰ Kommundirektör, i Svalöv kommun.

¹¹ Support Group Network, MIM Kunskapscentrum och CLDD International.

Samverkan med föreningarna bedöms ha varit central för att nå ut med korrekt information till målgruppen. Detta med anledning av att föreningarna möter målgruppen i större utsträckning än vad Migrationsverket gör och ofta har ett högt förtroende hos målgruppen.

4.1.5 Information till ambassader och konsulat

Migrationsverket har tagit fram en informationsbroschyr om återvandring som har distribuerats till merparten av ambassader och konsulat representerade i Sverige.¹² Åtgärden bedöms ha haft en betydande räckvidd och ökat kännedomen om återvandringsbidraget hos de utländska beskickningarna samt om vilka som kan vara berättigade till bidraget.

Därutöver har myndigheten även bjudit in ambassadörer som representerar länder i Sydamerika till ett informationsmöte i syfte att sprida information om återvandringsbidraget och att öka förutsättningarna att nå målgruppen för återvandringsbidraget. Motsvarande information ges även löpande i myndighetens kontakt med beskickningarna.

4.1.6 Informationsfilm

Migrationsverket har tillsammans med den nationella samordnaren för frivillig återvandring påbörjat ett arbete med att ta fram ett kunskapshöjande informationsmaterial. Materialet består framförallt av filmer som riktar sig till myndigheter och andra externa aktörer som i sina verksamheter kommer i kontakt med målgruppen för återvandringsbidraget och syftar till att öka deras kunskaper om återvandring, återvandringsbidraget och handläggningsprocessen. Materialet förväntas bidra till ett enhetligt bemötande och förbättrade förutsättningar för myndigheterna att ge stöd och information till målgruppen. Ambitionen är att materialet ska färdigställas under fjärde kvartalet 2026.

4.1.7 Migrationsverkets webbplats

Migrationsverkets webbplats är en av flera kanaler som myndigheten använder för informationsspridning och för att möta behoven hos flera olika målgrupper.¹³ Webben är samlingsplatsen för information från Migrationsverket och en primär informationskälla för såväl individer som aktörer som önskar ta del av information om myndighetens olika ansvarsområden. Webbplatsen är därför en viktig kanal för att informera om återvandring.

Under år 2026 har myndigheten intensifierat sitt arbete med att utveckla och uppdatera informationen om återvandringsbidraget och ansökningsprocessen på

---

¹² Distributionen har skett i flera omgångar. Ett exempel är att myndigheten vid ett enskilt tillfälle distribuerade information till ett 40-tal utländska beskickningar.

¹³ Privatpersoner, arbetsgivare och samarbetspartner som efterfrågar information och vägledning om bland annat visum, tillstånd och medborgarskapsfrågor.

webbplatsen. Arbetet har särskilt inriktats på att samla informationen på en plats med syfte att öka användarvänligheten och förbättra tillgängligheten till informationen.¹⁴

Migrationsverket har även skapat en tydligare ingång från webbplatsens startsida till information om att flytta från Sverige. Därtill har myndigheten tagit fram en landningssida¹⁵ för frivillig återvandring.¹⁶ Sidan samlar information om frivillig återvandring med syfte att tillgängliggöra och grafiskt illustrera information om bidraget. På webbsidan finns bland annat ansökningsblanketten för återvandringsbidraget och en guide om ansökningsförfarandet.¹⁷

Som framgår i avsnitt 4.1.9.1 är sidan med information om frivillig återvandring välbesökt och bedöms nå personer som har behov och intresse för informationen.

4.1.8 Verktyg för förhandsbedömning

På landningssidan¹⁸ för frivillig återvandring finns numera ett digitalt verktyg¹⁹ för förhandsbedömning som gör det möjligt för sökande att snabbt få besked om de uppfyller de grundläggande kraven för bidraget. Myndigheten arbetar för närvarande också med att ta fram en elektronisk ansökan som beräknas vara färdig under fjärde kvartalet 2026. Det är i nuläget för tidigt att säga vilka effekter verktyget för förhandsbedömning har gett, men syftet är att underlätta ansökningsförfarandet och minska risken för inkompleta eller felaktiga ansökningar. Det i sin tur bedöms leda till en effektivare handläggning och kortare ledtider i ärenden om återvandringsbidrag.

4.1.9 Information i sociala medier

Migrationsverket har köpt annonsutrymme på sociala medier i tre omgångar.²⁰ Den första etappen fokuserade på att informera om de nya reglerna och beloppen för återvandringsbidraget. Etapp två innehöll information om de grundläggande kraven för att få bidraget. Den tredje etappen fokuserar på fördjupad kunskap om bidraget och dess grundkrav, och tydligare information till målgruppen i syfte att bemöta de missförstånd som cirkulerar framförallt på sociala medier.

---

¹⁴ Ansök om återvandringsbidrag för frivillig återvandring – Migrationsverket, <https://www.migrationsverket.se/du-har-tillstand-i-sverige/internationellt-skydd-asyl/atervandringsbidrag.html>.

¹⁵ Landningssida är en samlingsplats för frivillig återvandring som Migrationsverket hänvisar till i olika informationsmaterial och kommunikationsinsatser.

¹⁶ <https://www.migrationsverket.se/atervandring>.

¹⁷ Ansök om återvandringsbidrag för frivillig återvandring – Migrationsverket, <https://www.migrationsverket.se/du-har-tillstand-i-sverige/internationellt-skydd-asyl/atervandringsbidrag>.

¹⁸ Frivillig återvandring – Migrationsverket, <https://www.migrationsverket.se/lamna-sverige/frivillig-atervandring.html>.

¹⁹ Ibid.

²⁰ Bl.a. på Facebook och Instagram.

4.1.9.1 Första etappen

Från och med december 2025 till och med januari 2026 genomfördes en digital informationsinsats för att informera om de nya reglerna.²¹ Annonserna hade ett mycket högt antal visningar²² och ledde till kraftigt ökad trafik till webbsidan om återvandringsbidraget.²³

Insatsen bedöms ha träffat personer som har haft intresse och nytta av informationen, då besökarna både stannade relativt länge på sidan²⁴ och i relativt hög grad återvände till sidan.²⁵ Under annonsperioden ökade även antalet ansökningar om återvandringsbidrag. Under januari månad 2026 inkom 275 ansökningar, vilket kan jämföras med 133 ansökningar under hela 2025. Det tyder på att informationsspridningen via sociala medier fick avsedd effekt. Många av ansökningarna nådde dock inte upp till kraven som ställs för att kunna beviljas bidraget. Den vanligaste orsaken var att de sökande hade en annan tillståndsgrund än den som anges i kriterierna för bidraget. Därför valde myndigheten att framöver fokusera på tydlig kommunikation om kraven för återvandringsbidraget.

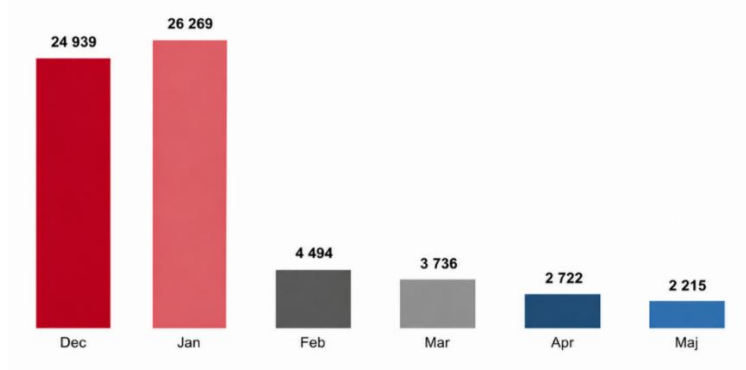

Bild 1: Antal sidvisningar av ansökningssidan december 2025 - maj 2026.²⁶

²¹ Myndigheten köpte annonsutrymme på Meta (Facebook och Instagram), Google Display (Googles annonsnätverk) och de arabisktalande mediehusen Alkompis och Aktarr.

²² 4,5 miljoner visningar av samtliga annonser.

²³ Sidan hade kraftigt ökad trafik under hela annonsperioden, cirka 19 000 unika besökare både i december och januari. I december bestod cirka 70 % av besökarna på webbsidan av användare som klickat på annonserna. I januari var motsvarande siffra cirka 60 %.

²⁴ Den genomsnittliga besökstiden på webbplatsen var cirka 1 min 39 sekunder. Detta tyder på att besökarna tar del av innehållet och inte bara passerar sidan snabbt.

²⁵ Cirka 30 procent av besökarna var återkommande. Det kan indikera både att frågan är intressant och komplex och att flera besökare återkommer för att läsa informationen igen eller förbereda inför ett beslut.

²⁶ Mellan 1 december 2025 och 31 maj 2026 hade sidan om återvandringsbidraget cirka 64 400 sidvisningar.

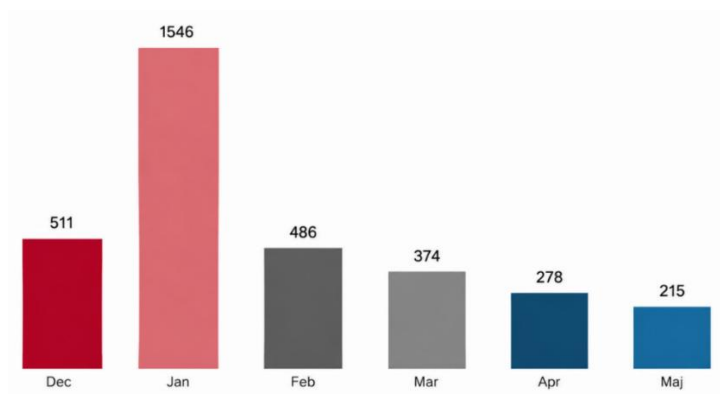

Bild 2: Antal nedladdningar av ansökningsblanketten för perioden december 2025 - maj 2026.

4.1.9.2 Andra etappen

Eftersom andelen beviljade ansökningar om återvandringsbidrag fortsatt var låg och många av ansökningarna kom från individer som inte tillhörde målgruppen för bidraget, genomförde myndigheten en ny informationskampanj på sociala medier under våren 2026. Syftet var att öka medvetenheten om de grundläggande kraven för att beviljas bidraget.

4.1.9.3 Tredje etappen

Under juli och augusti fortsatte informationsinsatserna. Ett nytt grafiskt utseende togs fram och budskapet konkretiserades för att öka medvetenheten om kraven för att kunna få återvandringsbidrag. Fokus var att komma till rätta med vanliga missförstånd om vad som krävs för att beviljas bidraget. I informationen belystes några av de vanligaste orsakerna till avslag i syfte att minska ryktesspridning, oro och osäkerhet inom målgruppen.

4.1.10 Dialogmöten och affischering

För att ytterligare stärka informationsspridningen om frivillig återvandring har riktade informationsinsatser genomförts i 18 städer.

Besök har även genomförts på 430 samlingsplatser, däribland föreningslokaler, lokala butiker, medborgarkontor och bibliotek och informationsaffischer om frivillig återvandring på svenska, engelska och arabiska har satts upp.²⁷ Insatsen bedöms ha bidragit till att informationen fått bred spridning och därigenom ökat förutsättningarna att nå önskad målgrupp.

Vidare har samverkan skett med individer som genom sin språkliga och kulturella förankring eller genom sin yrkesroll har nära kontakt med målgruppen. Denna samverkan bedöms ha bidragit till bättre förutsättningar att anpassa kommunikationen och genom detta nå ut till rätt målgrupp.

---

²⁷ Detta har resulterat i 395 uppsatta affischer på ovannämnda platser.

4.2 Samverkan med nationella och internationella aktörer

4.2.1 Myndigheter som ska bistå i arbetet

Under våren 2025 initierade Migrationsverket en samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Polismyndigheten och Kriminalvården med anledning av myndigheternas uppdrag att bistå Migrationsverket i arbetet med att nå ut med information om återvandringsbidraget. För detta ändamål inrättades en arbetsgrupp med representanter från respektive myndighet. Under år 2026 har arbetet fortsatt genom regelbundna möten där även den nationella samordnaren har deltagit.

Migrationsverket har gett stöd till samverkansmyndigheterna genom att tillhandahålla informations- och utbildningsmaterial om återvandringsbidraget samt genom att ge vägledning om handläggningsprocessen. Det bedöms ha gett myndigheterna bättre förutsättningar för att genomföra sina uppdrag med att bistå Migrationsverket i att nå ut med information.

Samverkansmyndigheternas arbete med information till målgruppen framgår inte av denna rapport, utan redovisas separat av respektive myndighet.

Samtliga myndigheter har dock uppgett att de har arbetat med information om återvandring genom interna och externa kommunikationsinsatser. Det avser främst utbildning av personal, delning av information på respektive webbplats samt att personer som har frågor om återvandringsbidrag hänvisas vidare till Migrationsverket. Sammantaget bedöms dessa insatser öka kunskapen inom myndigheterna samt skapa fler kontaktvägar och därmed ökade möjligheter att nå målgruppen.

Det kvarstår emellertid vissa utmaningar i myndigheternas arbete med att erbjuda ändamålsenliga insatser till målgruppen. Utmaningarna avser främst myndigheternas möjligheter att identifiera och stödja personer som kan tänkas vilja återvända frivilligt. Migrationsverkets har givit myndigheterna stöd genom kunskapshöjande insatser och genom att tillhandahålla informationsmaterial. Därutöver har Migrationsverket begränsade möjligheter att ge de andra myndigheterna stöd i att möta denna utmaning.

4.2.2 Statens servicecenter

Migrationsverket och Statens servicecenter har sedan tidigare ett etablerat samarbete kring informationsspridning om frivillig återvandring, något som också fortsatt under 2026. Migrationsverket har haft information om återvandringsbidraget på de e-tavlor som finns placerade i servicekontorens kundytor.

4.2.3 Delegationen för migrationsstudier (Delmi)

Migrationsverket har tillsammans med Delmi arrangerat en workshop som samlade myndigheter som på olika sätt arbetar med återvandring. Syftet med workshopen var att skapa dialog kring hur information om återvandring kan kanaliseras samt att diskutera hur myndigheter som arbetar med återvandring kan samlas för att genomföra aktiviteter i andra länder för individer som återvänder.

Ur detta har ett nytt samarbete växt fram gällande ett projekt för följeforskning mellan Migrationsverket och Delmi. Projektet förväntas bland annat bidra till en bättre förståelse för effekterna av Migrationsverkets och samordnarens insatser för att förbättra förutsättningarna för frivillig återvandring.

Genom att kartlägga dialogen med kommuner, myndigheter och andra relevanta aktörer ska erfarenheter, data samt utmaningar och framgångsfaktorer identifieras. Projektet förväntas vidare bidra till en mer heltäckande bild och skapa underlag för träffsäkra informations- och stödinsatser, där individen får tydlig och objektiv information samt vägledning om frivillig återvandring.

Projektet beräknas pågå till och med mars 2027 och finansieras av Migrationsverket.

4.2.4 Diasporaföreningar

Som nämns i avsnitt 4.1.4 har Migrationsverket haft dialog med diasporaföreningar, bland annat i syfte att nå ut med information till målgruppen för återvandringsbidraget. Under första och andra kvartalet 2026 har dessa tre föreningar genomfört omfattande informationsinsatser i olika forum och städer riktade till målgruppen. En central del av arbetet var etableringen av en flerspråkig telefonväxel,²⁸ vilken bedöms ha bidragit till ökad tillgänglighet och skapat en lågtröskelkanal för kommunikation med målgruppen. Föreningarna kombinerar aktiviteter på plats med digital kommunikation för att maximera räckvidden på informationsspridningen gentemot målgruppen.

Föreningarna har även samverkat med andra lokala aktörer, såsom föreningar, trossamfund och utbildningscenter. Dessa samarbeten bedöms ha möjliggjort ett förtroendeskapande arbete och bidragit till en mer effektiv informationsspridning inom målgruppens egna sociala och kulturella miljöer.

Två av föreningarna²⁹ erbjuder dessutom flerspråkig personlig vägledning till de som överväger att återvändra. Genom att tillhandahålla individuellt anpassad vägledning och information på de sökandes modersmål, utgör föreningarna en

---

²⁸ Bedrivs och bemannas av Support Group Network och MIM Kunskapscentrum.

²⁹ Support Group Network och MIM Kunskapscentrum.

viktig stödresurs för de som befinner sig i en återvandringsprocess. Denna insats bedöms bidra till att stärka målgruppens kunskap om processen, vilket i sin tur väntas skapa goda förutsättningar för enskilda att fatta informerade och välgrundade beslut.

Slutligen har en av föreningarna, Center for Local Development and the Diaspora (CLDD), utöver stödinsatserna de bedriver i Sverige gett stöd till individer efter att de kommit fram till sitt destinationens land. Stödet innefattar inkludering i samhället, matchning mot yrken utifrån kompetens samt hjälp med att starta en inkomstbringande verksamhet. Syftet är att skapa en hållbar återvandring och återanpassning i det land som personen återvänder till.

4.2.5 Samverkan med UNHCR om rådgivning

Migrationsverkets erfarenheter i kombination med externa studier³⁰ och analyser³¹ visar att enbart de ekonomiska incitamenten har en begränsad effekt på målgruppens benägenhet att återvändra. De flesta inom målgruppen överväger inte att återvändra. Istället efterfrågas konkret och tillförlitlig information, samt stödinsatser både före och efter avresa. Vidare förefaller det råda ett behov av kvalificerad rådgivning genom en oberoende icke-statlig aktör.

Mot denna bakgrund har myndigheten inlett ett samarbete med UNHCR om att erbjuda rådgivning i ärenden om återvandring. Syftet är att UNHCR ska erbjuda fysisk och digital rådgivning till personer som överväger återvandring, med fokus på information om handläggnings- och återvandringsprocessen samt om möjligheten till återetablering i ursprungslandet.

UNHCR inledde under augusti 2026 sin verksamhet med att erbjuda rådgivning till personer som överväger återvandring. Eftersom verksamheten endast har pågått under en begränsad tid, är det därför för tidigt för myndigheten att uttala sig om resultat och effekt av detta samarbete.

4.2.6 Samverkan med IOM om informationsinsatser

Slutligen har ett samarbete inletts med IOM om att bistå myndigheten med utbetalning av återvandringsbidraget i tredjeland³² och med riktade informationsinsatser till målgruppen. Det sistnämnda omfattar framtagande av landinformation, filmer och kunskapshöjande insatser. Vidare är avsikten att

---

³⁰ Exempelvis The Role of European Host Countries in Voluntary Return Migration: A Systematic Review of the Evidence Andrea Voyer, Klara Nelin & Alice Zethraeus.

³¹ Infab - extern kommunikationsbyrå, målgruppsanalys (2025).

³² Initialt utbetalningar i Syrien, Irak, Etiopien, Sudan, Sydsudan och Demokratiska republiken Kongo. Dialog förs om att inkludera fler länder.

erbjuda information om återvandring, och möjligheter till återetablering i ursprungsländer där IOM är verksamma.

Samarbetet med IOM inom ovanstående områden inleddes under augusti 2026. Den begränsade genomförandetiden innebär att det ännu saknas underlag för Migrationsverket att bedöma vilka effekter och resultat som samarbetet har genererat.

4.3 Kostnader för att genomföra uppdraget

Migrationsverket har tilldelats medel från regeringen för genomförandet av uppdraget. Medlen är fördelade enligt följande: 82 miljoner kronor för informationsinsatser (anslag 1.3.1), 6 miljoner kronor för återvandringssförberedelser (anslag 1.3.4) och cirka 1,3 miljarder kronor för återvandringssbidraget (anslag 1.3.5).

De aktiviteter och insatser som Migrationsverket har genomfört i detta uppdrag har medfört kostnader om totalt cirka 25,5 miljoner kronor för perioden januari 2026 till och med augusti 2026. Av dessa 25,5 miljoner kronor belastar cirka 9,1 miljoner kronor informationsinsatser (anslag 1.3.1) och cirka 16,4 miljoner kronor återvandringssbidraget (anslag 1.3.5). Migrationsverket har hittills inte haft några kostnader som belastar återvandringssförberedelser (anslag 1.3.4.)

Den största delen av de totala kostnaderna avser utbetalning av bidraget (cirka 13,5 miljoner), personalkostnader (cirka 4,7 miljoner kronor). Annonsering och kommunikation (cirka 4,6 miljoner kronor), lämnade bidrag till organisationer (cirka 2,7 miljoner kronor).

Återvandringssbidraget betalas som huvudregel ut i tre steg. Merparten av de 13,5 miljoner kronor som hittills har betalats ut avser därför första utbetalningen, med undantag för sex ärenden där myndigheten har betalat ut hela summan. Myndigheten bedömer att utbetalning av del två för beviljade återvandringssbidrag kommer att bli cirka 10 miljoner kronor, förutsatt att de som beviljats bidraget fullföljer sina åtaganden och därigenom uppfyller villkoren för efterföljande utbetalningar.

Likaså förväntas personalkostnaderna öka sammanlagt till cirka 7 miljoner kronor under 2026. Myndighetens kostnader för annonsering och kommunikation beräknas uppgå till cirka 9 miljoner kronor för helåret 2026. Därtill beräknas lämnade bidrag till organisationer uppgå sammanlagt till cirka 45,7 miljoner kronor under 2026.

Sammanfattningsvis beräknas utbetalningen för alla tre stegen i de 200 ärenden där återvandringssbidrag har beviljats uppgå till cirka 50 miljoner kronor, förutsatt att samtliga bidragsmottagare fullföljer sina åtaganden och bosätter sig i ursprungslandet. Detta är en preliminär uppskattning och kan komma att

påverkas av olika omständigheter, exempelvis om de sökande ångrar sig innan den sista utbetalningen hunnit äga rum.

Att en förhållandevis begränsad andel av de tilldelade medlen har förbrukats beror främst på att medelstildelningen är väl tilltagen för året.

4.4 Kommande åtgärder

För att stärka förutsättningarna för frivillig återvandring fortsätter Migrationsverket att utveckla kunskapsunderlaget och stödet i prioriterade tredjeländer. Samarbetet med Seefar³³ har därför förlängts under 2026, med särskilt fokus på Syrien och Somalia. Arbetet bygger vidare på tidigare studier³⁴ och ska ge en fördjupad kunskap om vilka faktorer som påverkar återvandring och återetablering samt hur stödet kan utvecklas.

Vidare pågår ett arbete med att slutföra en film som skildrar Seefars rapport ”The repatriation journey”. Filmen är avsedd som komplement till tidigare nämnt informationspaket (avsnitt 4.1.6) för externa aktörer och internt utbildningsmaterial på Migrationsverket.

Migrationsverket har även påbörjat en ansökan om stöd till projektet SUPSOM I (Support to stateowned migration management on return migration and reintegration support in Somalia). Projektet förväntas stärka den somaliska migrationsmyndighetens kapacitet att ta emot och stödja personer som återvänder. Insatsen förväntas även stärka den långsiktiga samverkan mellan de svenska och somaliska migrationsmyndigheterna.

Under återstoden av 2026 fortsätter informationsinsatserna för återvandringsbidraget. Arbetet inriktas på digital kommunikation, ytterligare konferenser samt utveckling av landningssidan³⁵. Sammantaget syftar insatserna till att öka träffsäkerheten i informationen, stärka stödet till målgruppen och förbättra förutsättningarna för återvandring.

4.5 Lägesbild återvandringsbidraget

Sedan återvandringsbidraget infördes har antalet ansökningar varit lågt liksom beviljandegraden. Under år 2024 inkom 68 ansökningar till myndigheten, varav fyra beviljades. Föregående år inkom 133 ansökningar, varav en beviljades. Att så pass få ansökningar om återvandringsbidrag har beviljats beror bland annat på att de sökande inte har uppfyllt kraven för att få bidraget och på att ansökningarna inte har varit kompletta.

---

³³ Seefar Foundation är en icke-vinstdrivande organisation som arbetar inriktat mot utsatta grupper och migranter och dess försörjningsmöjligheter [<https://seefar.org/>].

³⁴ The repatriation journey och Strengthening Conditions for Repatriation.

³⁵ Frivillig återvandring – Migrationsverket, <https://www.migrationsverket.se/atervandring>.

Under perioden från och med januari till och med augusti 2026 har myndigheten tagit emot 763 ansökningar om återvandringsbidrag. Av dessa har myndigheten avgjort 590 ärenden. Utfallet av ansökningarna har inneburit 200 bifall och 317 avslag.³⁶ Syriska medborgare utgör den största gruppen sökande och står för cirka 60 procent av det totala antalet ansökningar. Samtidigt är det fortsatt stor andel bland de sökande som inte uppfyller villkoren för att få bidraget.

Genomförandet av uppdraget har påverkats av utmaningar. Säkerhetsläget i omvärlden och svårigheter kopplade till utbetalning av bidraget i tredjeland bedöms ha kunnat påverka benägenheten att ansöka om bidraget. En ytterligare utmaning har varit att nå den aktuella målgruppen, eftersom en stor del av dem som omfattas av möjligheten till bidraget normalt inte har någon pågående kontakt med Migrationsverket. Myndighetens möjligheter att nå målgruppen genom ordinarie kontaktvägar har därför varit begränsade, vilket har tydliggjort behovet av bredare informationsinsatser och samverkan med externa aktörer som i större utsträckning möter målgruppen.

Ytterligare en utmaning har varit att öka målgruppens kunskap och förståelse om frivillig återvandring, samtidigt som rapporteringen om bidraget har kopplats samman med andra reformer inom migrationsområdet. Detta har påverkat möjligheten att nå målgruppen med saklig och relevant information.

Inom ramen för uppdraget har målet varit att informationen ska vara saklig, tydlig och lätt att förstå. Balansgången mellan att nå ut till rätt målgrupp samtidigt som människor inte ska känna sig stigmatiserade är inte enkel. Valet av kommunikationskanaler har därför gjorts med omsorg för att informationen ska nå målgruppen på ett tillförlitligt sätt.

Dialogen med diasporaföreningarna har samtidigt bekräftat vikten av information som tydligt förklarar bidragets syfte, villkor och frivilliga karaktär. Föreningarna har haft en viktig roll som brobyggare och informationsbärare.

Nedan redovisas antalet inkomna och avgjorda ärenden, de vanligaste beslutsgrunderna samt fördelning utifrån medborgarskap.

---

³⁶ 73 ansökningar med utfallet avvisningar, avskrivningar m.m.

Antal inkomna ansökningar fördelat på medborgarskap, sorterat på de största medborgarskapen

Medborgarskap	Antal
Syrien	454
Irak	37
Dem republiken Kongo	35
Afghanistan	22
Övriga	215
Totalt	763

Antal avgjorda ärenden fördelat på beslut

Beslut/utfall	Antal
Bifall	200
Avslag	317
Övrigt*	73
Totalt	590

* Gäller avvisningar och avskrivningar m.m.

Antal avslag fördelat på beslutsgrunder

Beslutsgrunder	Antal
Ej rätt tillstånd	131
Ej tillstånd sedan den 12 september 2024	30
Skuld hos CSN	29
Skuld hos KFM	38
Ej avsikt att lämna Sverige permanent	42
Övrigt*	47
Totalt	317

*Gäller avslagsgrunder såsom vandel, ej bosatt i Sverige, kan ej tas emot i annat land m.m.

Antal bifall fördelat på medborgarskap, sorterat på de största medborgarskapen

Medborgarskap	Antal
Syrien	149
Irak	10
Afghanistan	8
Statslös	7
Iran	4
Övriga	22
Totalt	200

5 Slutsatser

Migrationsverket har genomfört aktiviteter och insatser som bedömts relevanta för uppdraget samt samverkat med den nationella samordnaren för frivillig återvandring, och de relevanta myndigheterna i enlighet med myndighetens uppdrag. Detta har utmynnat i bland annat spridning av information, kunskapshöjande insatser och bättre förståelse för hur respektive myndighet kan tillgängliggöra information och nå målgruppen.

Sammantaget bedömer myndigheten att de informationsinsatser som har genomförts har haft avsedd effekt. Insatserna har bidragit till ökad kännedom om bidraget och antas även ha stärkt både myndigheternas och målgruppens medvetenhet och kunskap om bidraget. Därtill bedömer Migrationsverket att den ökade tillgängligheten till information har resulterat i förbättrade förutsättningar för de individer som önskar återvändra att fatta informerade och välgrundade beslut.

Vidare uppvisar antalet inkomna ansökningar en markant ökning om cirka 470 procent jämfört med föregående år. Likaså har antalet bifall ökat till 200 bifall i år jämfört med ett bifall föregående år. Utvecklingen indikerar att informationsinsatserna har bidragit till ökad kännedom och ansökningsbenägenhet. Effekten kan dock inte isoleras från andra förändringar, bland annat det förändrade regelverket och bidragsnivån.

Arbetet med informationsinsatser behöver fortsatt inriktas på ökad träffsäkerhet så att informationen når personer som uppfyller kraven för att beviljas bidraget.

Det kvarstår emellertid vissa utmaningar som påverkar myndighetens arbete med uppdraget att uppmuntra den frivilliga återvandringen. Säkerhetsläget i omvärlden, sanktioner och begränsningar i vissa länders banksystem, är exempel som kan påverka benägenheten att ansöka om återvandringsbidrag.

Myndigheten fortsätter därför samarbetet med IOM om utbetalningar i tredjeland för att kunna erbjuda en långsiktig och hållbar lösning för utbetalningar av bidraget.

En annan utmaning är att individer som uppbär försörjningsstöd riskerar att stå utan medel till löpande kostnader under tiden från det att återvandringsbidraget beviljas till dess att de lämnar Sverige, eftersom försörjningsstödet upphör när återvandringsbidrag beviljas. Det innebär ekonomiska och praktiska utmaningar för den som ska återvändra. Det kan även påverka benägenheten att ansöka om återvandringsbidraget.

Avslutningsvis visar resultaten att enbart ekonomiska incitament inte är tillräckliga för människors benägenhet att återvändra. Tillgången till tillförlitlig information, kvalificerad rådgivning samt stöd före och efter avresa bedöms som centrala förutsättningar för att främja frivillig återvandring.